

Datum van inontvangstneming : 09/09/2014

Zaak C-348/14

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

21 juli 2014

Verwijzende rechter:

Judecătoria Câmpulung (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 juni 2014

Verzoekster-opposante:

Maria Bucura

Verweerster:

SC Bancpost SA

Interveniërende partij:

Vasile Ciobanu

Derde-beslagene:

SC Raiffeisen Bank SA

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Verzet door de medeschuldenaar van een kredietovereenkomst met uitgifte van een kredietkaart, tegen de tenuitvoerlegging ten belope van het nog door de hoofdschuldenaar verschuldigde bedrag.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Uitlegging van de artikelen 2, sub a, 3 en 10 van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten en richtlijn 87/102/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake het consumentenkrediet; artikel 267 VWEU.

Prejudiciële vragen

1. Is de nationale rechter bij wie verzet is gedaan tegen de tenuitvoerlegging van een kredietovereenkomst betreffende de uitgifte van een kredietkaart van het type American Express Gold, wanneer de toestemming tot de tenuitvoerlegging in afwezigheid van de consument is verleend, volgens richtlijn 93/13/EEG gehouden om, zodra hij over de daartoe noodzakelijke juridische en feitelijke gegevens beschikt, ambtshalve het oneerlijke karakter te onderzoeken van de in de betrokken overeenkomst opgenomen vergoedingen – a) vergoeding voor de verstrekking van de kaart; b) jaarlijkse vergoeding voor het beheer van de kaart; c) jaarlijkse vergoeding voor het beheer van de bijkomende kaart; d) vergoeding voor de verlenging van de kaart; e) vergoeding voor de vervanging van de kaart; f) vergoeding voor de wijziging van de pincode; g) vergoeding voor geldopname aan automaten of aan een loket (van de eigen bank of van andere banken in Roemenië of het buitenland); h) vergoeding voor de betaling van door handelaren geleverde goederen en/of verleende diensten in Roemenië of in het buitenland; i) vergoeding voor het afdrukken en verzenden van rekeningafschriften; j) vergoeding voor de raadpleging van het saldo via geldautomaten; k) vergoeding voor betalingsachterstand; l) vergoeding voor de overschrijding van de kredietlimiet; m) vergoeding voor onterechte weigering van betaling – waarvan de hoogte niet de overeenkomst is gespecificeerd?

2. Is de vermelding van de jaarlijkse rente in de volgende bewoordingen: „De rente over het krediet wordt berekend op grond van het dagsaldo, verdeeld naar posten (betalingen, kasopname, kosten en vergoedingen), en de hoogte van de dagrente die gedurende de berekeningsperiode van toepassing is. De rente wordt dagelijks berekend volgens de volgende formule: de som van de producten van het bedrag van alle dagsaldoposten en de op de betrokken dag geldende dagrente; de dagrente wordt berekend als de jaarrente gedeeld door 360 dagen” – welke vermelding essentieel is in het kader van richtlijn 87/102/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake het consumentenkrediet, zoals gewijzigd bij richtlijn 98/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998, die een vergelijkbare formulering bevat – duidelijk en begrijpelijk geformuleerd in de zin van de artikelen 3 en 4 van richtlijn 93/13?

3. Kan de rechter overeenkomstig richtlijn 87/102/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake het consumentenkrediet, zoals gewijzigd bij richtlijn 98/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998, en richtlijn 93/13/EEG van de Raad, indien de overeenkomst niet de hoogte van de op grond daarvan verschuldigde vergoedingen en, bij de wijze van berekening van de rente, niet de hoogte van die rente vermeldt, oordelen dat wegens het ontbreken van deze vermeldingen in de consumentenkredietovereenkomst het verleende krediet als kosten- en rentevrij moet worden beschouwd?

4. Kan de medeschuldenaar van een kredietovereenkomst worden aangemerkt als „consument” in de zin van artikel 2, sub a, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten en artikel 1, lid 2, sub a, van richtlijn 87/102/EEG?

5. Indien de vorige vraag bevestigend wordt beantwoord, is het beginsel van de doeltreffendheid van de bij de richtlijnen toegekende rechten dan geëerbiedigd indien uitsluitend de hoofdschuldenaar in kennis wordt gesteld van de hoogte van de rente, de vergoedingen en de kosten door middel van het maandelijks rekeningafschrift of affichage in het hoofdkantoor van de bank?

6. Moet richtlijn 87/102/EEG aldus worden uitgelegd dat de bank verplicht is om zowel de schuldenaar als de medeschuldenaar schriftelijk in kennis te stellen van de kredietlimiet, de jaarrente en de kosten die vanaf de datum van sluiting van de kredietovereenkomst van toepassing zijn, alsook van de voorwaarden waaronder deze gegevens kunnen worden gewijzigd, van de procedure voor de beëindiging van de overeenkomst en van elke andere wijziging die tijdens de looptijd van de kredietovereenkomst optreedt met betrekking tot de jaarrente of de kosten die na de ondertekening van de kredietovereenkomst ontstaan, en wel op het tijdstip waarop deze wijzigingen plaatsvinden, bij aangetekende brief met ontvangstbewijs of door middel van een kosteloos verstrekt rekeningoverzicht?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

De artikelen 3, 4, 5, 6, lid 1, 8 van, alsook punt 1, sub e, van de bijlage bij richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten

De artikelen 1, 1 bis, 4, 6, leden 1 en 2, 14 en 15 van richtlijn 87/102/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake het consumentenkrediet

Richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 betreffende kredietovereenkomsten voor de consument en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad

Aangevoerde rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie

Zaak C-40/08, Asturcom Telecomunicaciones (Jurispr. 2009, blz. I-9579)
ECLI:EU:C:2009:615

Zaak C-76/10, Pohotovost (Jurispr. blz. I-11557) ECLI:EU:C:2010:685

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Legea 193/2000, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 543 din 3 august 2012 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori (wet nr. 193/2000 van 3 augustus 2012 betreffende oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en handelaren, opnieuw gepubliceerd in het staatsblad van Roemenië, deel I, nr. 543)

Artikel 4 van wet nr. 193/2000 betreffende oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en handelaren, waarbij richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten is omgezet, bepaalt het volgende: „(1) Een beding in een overeenkomst waarover niet rechtstreeks met de consument is onderhandeld, wordt als oneerlijk beschouwd indien het zelfstandig dan wel in combinatie met andere bepalingen van de overeenkomst, in strijd met de goede trouw, het evenwicht tussen de rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort. (2) Een beding wordt geacht niet het voorwerp van rechtstreekse onderhandeling met de consument te zijn geweest wanneer het is opgesteld zonder de consument de mogelijkheid te bieden invloed op de inhoud daarvan uit te oefenen, zoals in het geval van standaardovereenkomsten of algemene verkoopvoorwaarden die handelaren op de markt van de betrokken producten of diensten hanteren. (3) Het feit dat sommige aspecten van een beding van een overeenkomst, of een afzonderlijk beding, het voorwerp zijn geweest van rechtstreekse onderhandeling met de consument sluit de toepassing van deze wet op de rest van een overeenkomst niet uit, indien uit de globale beoordeling van de overeenkomst blijkt dat zij vooraf eenzijdig door de handelaar is opgesteld. Wanneer de handelaar stelt dat een standaardbeding het voorwerp is geweest van rechtstreekse onderhandeling met de consument, dient hij dit te bewijzen. (4) De bijlage, die deel uitmaakt van deze wet, bevat een niet-uitputtende lijst van bedingen die als oneerlijk moeten worden aangemerkt. (5) Onverminderd de bepalingen van deze wet wordt het oneerlijke karakter van een beding van een overeenkomst beoordeeld op grond van: a) de aard van de goederen of diensten waarop de overeenkomst ten tijde van haar sluiting betrekking heeft; b) alle gegevens op grond waarvan de overeenkomst is gesloten; c) andere bedingen van de overeenkomst of van andere overeenkomsten waarvan zij afhankelijk is. (6) De beoordeling van het oneerlijke karakter van bedingen heeft geen betrekking op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst, noch op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de als

tegenprestatie te leveren goederen of te verrichten diensten, voor zover die bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd.”

Legea nr. 289 din 24 iunie 2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice (wet nr. 289 van 24 juni 2004 houdende regeling van kredietovereenkomsten voor consumenten, natuurlijke personen)

Artikel 1 luidt: „Deze wet bevat de regels betreffende consumentenkredietovereenkomsten”.

Artikel 2 van deze wet bepaalt: „Voor de toepassing van deze wet wordt onder de volgende begrippen en uitdrukkingen verstaan: *a) consument*: een natuurlijke persoon of groep natuurlijke personen in de vorm van een vereniging, die ten aanzien van onder deze wet vallende transacties handelt voor doeleinden die buiten zijn bedrijfs- of beroepsactiviteit vallen; *b) kredietgever*: een natuurlijke of rechtspersoon, of een groep van dergelijke personen, die in de uitoefening van een bedrijf of beroep krediet aan consumenten verleent; *c) kredietovereenkomst*: de rechtshandeling op grond waarvan de kredietgever in de vorm van uitstel van betaling, van een lening of van een andere soortgelijke financieringsregeling krediet verleent of toezegt, dat de consument aanvaardt; *d) totale kosten van het aan de consument verleende krediet*: alle kosten, met inbegrip van de rente en de andere kosten, die de consument verplicht is voor het krediet te betalen; *e) jaarlijks kostenpercentage*: de totale kosten van het aan de consument verleende krediet, uitgedrukt in een jaarlijks percentage van het verleende krediet en berekend volgens artikel 4; *f) kredietdocumenten*: de documenten die ten grondslag liggen aan een akkoord voor de verlening van krediet tussen de kredietgever en een andere persoon; [...]”.

Artikel 4 van wet nr. 289/2004 luidt als volgt: „(1) Het jaarlijks kostenpercentage, dat de gelijkwaardigheid bepaalt tussen de lopende waarde, op jaarbasis, van alle tussen de kredietgever en de kredietnemer overeengekomen of overeen te komen verbintenissen (kredietopnemingen, aflossingen en actuele en toekomstige kosten), wordt berekend volgens de formule in bijlage 2. (2) Voor de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage worden de totale kosten van het krediet voor de consument, zoals gedefinieerd in artikel 2, sub d, bepaald met uitzondering van: a) de kosten die de kredietnemer moet betalen wegens niet-nakoming van een in de kredietovereenkomst opgenomen verplichting; b) andere kosten dan de aankoopprijs die de consument bij het afnemen van goederen of diensten in elk geval moet betalen, in contanten dan wel op krediet; c) de noodzakelijke kosten voor de overmaking van geldmiddelen en de kosten van het beheer van een rekening waarop de aflossingen van het krediet, de rente en andere lasten worden geboekt, behalve wanneer de consument ter zake niet over een keuzevrijheid beschikt en wanneer deze kosten significant onredelijk zijn; [...] deze bepaling is echter niet van toepassing op de kosten voor de invordering van deze aflossingen of betalingen, ongeacht of zij contant dan wel op een andere wijze worden betaald

[...]; daarbij zijn wel de kosten begrepen die tot doel hebben de kredietgever te garanderen dat in geval van overlijden, invaliditeit, ziekte of werkloosheid van de consument een bedrag gelijk aan of lager dan de totale waarde van het krediet, met inbegrip van de toepasselijke rente en andere kosten, wordt terugbetaald, en die de kredietgever als voorwaarde voor de verlening van het krediet heeft gesteld. (3) Het jaarlijks kostenpercentage wordt berekend op het tijdstip waarop de kredietovereenkomst wordt gesloten, onverminderd de bepalingen van artikel 5. (4) Voor de berekening van het jaarlijks kostenpercentage wordt uitgegaan van de volgende hypothesen: a) de kredietovereenkomst geldt gedurende de gehele overeengekomen looptijd; b) de kredietgever en de consument komen hun verplichtingen na binnen de overeengekomen termijnen en op de overeengekomen data. (5) Bij kredietovereenkomsten waarin clausules zijn opgenomen op grond waarvan de rentevoet en het bedrag of de hoogte van andere kosten die deel uitmaken van het jaarlijkse kostenpercentage doch op het tijdstip van de berekening daarvan niet kunnen worden gekwantificeerd, kunnen worden gewijzigd, wordt voor de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage verondersteld dat de rentevoet en de overige kosten ongewijzigd blijven en tot het einde van de kredietovereenkomst worden toegepast. (6) Voor de berekening van het jaarlijks kostenpercentage kunnen de volgende methoden in aanmerking worden genomen, voor zover van toepassing: a) indien in de overeenkomst geen kredietlimiet is vastgesteld, wordt een krediet van 2 000 EUR in Roemeense valuta (leu) geacht te zijn verleend; b) indien geen aflossingsplan is vastgesteld en een dergelijk plan niet uit de overeenkomst en de wijze van aflossing van het verleende krediet kan worden afgeleid, wordt het krediet geacht een looptijd te hebben van een jaar; c) tenzij anders bepaald, wordt, indien de overeenkomst in meer dan een aflossingsdatum voorziet, het krediet verleend en worden de aflossingen verricht op de datum die het dichtst bij de in de overeenkomst bepaalde datum is gelegen.”

Artikel 8 van de voornoemde wet luidt als volgt: „De schriftelijke kredietovereenkomst bevat ten minste de volgende gegevens: a) naam en adres van de contractpartijen; b) de hoogte van de rente, met specificatie van het soort rente, vast en/of variabel, en in het geval van een variabele rente dient de variatie onafhankelijk van de wil van de kredietgever te zijn en gekoppeld aan de fluctuaties van controleerbare in de overeenkomst vermelde indexcijfers of aan de wetwijzigingen die deze variatie opleggen; c) de hoogte van het jaarlijks kostenpercentage alsook de voorwaarden waaronder het jaarlijks kostenpercentage kan worden gewijzigd. Indien de hoogte van het jaarlijks kostenpercentage niet kan worden vastgesteld, wordt de consument bij de overeenkomst schriftelijk in kennis gesteld van de gegevens bedoeld in artikel 9, lid 1; d) een lijst met de hoogte, het aantal en de frequentie of de data van de betalingen die de consument moet verrichten voor de aflossing van het krediet en voor de rente en andere kosten. Waar mogelijk wordt tevens het totaalbedrag van de verrichte betalingen vermeld; e) een lijst van de kostenposten genoemd in artikel 4, lid 2, die voor rekening van de consument komen, met uitzondering van de kosten die de consument moet betalen wegens niet-nakoming van een uit de

kredietovereenkomst voortvloeiende verplichting, die bij de berekening van het jaarlijks kostenpercentage niet in aanmerking worden genomen doch in bepaalde omstandigheden voor rekening van de consument komen, met specificatie van deze omstandigheden. Indien de exacte waarde van deze posten bekend is, moet deze waarde worden vermeld. Indien dat niet het geval is, moet een berekeningsmethode of, voor zover mogelijk, een zo realistisch mogelijk geschatte waarde worden vermeld; f) de door de kredietgever opgestelde specifieke kredietdocumenten [...]; h) de overige essentiële voorwaarden van de kredietovereenkomst, waaronder de bedingen in bijlage 1”.

Artikel 9 van deze wet bepaalt: „In het geval van kredietovereenkomsten als bedoeld in artikel 3 lid 1, sub f, wordt de consument uiterlijk bij de sluiting van de kredietovereenkomst schriftelijk in kennis gesteld van: a) de eventuele kredietlimiet; b) de jaarlijkse rente en de kosten die vanaf de datum van sluiting van de kredietovereenkomst van toepassing zijn, alsook de voorwaarden waaronder deze kunnen worden gewijzigd; c) de procedure voor de beëindiging van de kredietovereenkomst. (2) De consument wordt schriftelijk in kennis gesteld van elke wijziging die tijdens de looptijd van de kredietovereenkomst optreedt met betrekking tot de jaarlijkse rente of de kosten die na de datum van ondertekening van de kredietovereenkomst ontstaan, en wel op het tijdstip waarop deze wijziging plaatsvindt. Deze kennisgeving wordt gedaan bij aangetekende brief met ontvangstbewijs of door middel van een kosteloos aan de consument verstrekt rekeningafschrift. (3) De schriftelijke kennisgevingen als bedoeld in de leden 1 en 2 worden aan de consument eveneens gedaan in geval van stilzwijgend aanvaarde saldotekorten, indien deze meer dan drie maanden aanhouden.”

Artikel 19 van wet nr. 289/2004 luidt als volgt: „Elk met deze wet strijdig beding dat ertoe strekt de rechten van consumenten aan te tasten, is nietig. (2) De bij deze wet aan consumenten toegekende rechten zijn niet voor afstand vatbaar. (3) Deze wet is ook van toepassing op in een bijzondere vorm gesloten kredietovereenkomsten, inzonderheid ingeval het kredietbedrag over meerdere overeenkomsten is gespreid. (4) Aanvullende contractbepalingen of bepalingen van speciale wetten waarbij de consument grotere bescherming wordt toegekend, zijn van overeenkomstige toepassing.”

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Op 20 augustus 2008 werd tussen Bancpost SA enerzijds en Ciobanu, kredietnemer, en Bucura, medeschuldenaar, anderzijds een kredietovereenkomst gesloten voor de uitgifte van een kredietkaart in Roemeense valuta (leu), met een kredietlimiet van RON 31 000. Volgens Bucura heeft zij de hoedanigheid van medeschuldenaar verkregen door een aanvullend document bij de kredietovereenkomst te ondertekenen, en heeft zij op dat moment of daarna geen kopie van de overeenkomst of de algemene voorwaarden van Bancpost SA ontvangen.

- 2 Volgens artikel 3.2 van de voornoemde overeenkomst „kan de Bank de volgende vergoedingen in rekening brengen: a) vergoeding voor de verstrekking van de kaart; b) jaarlijkse vergoeding voor het beheer van de kaart; c) jaarlijkse vergoeding voor het beheer van de bijkomende kaart; d) vergoeding voor de verlenging van de kaart; e) vergoeding voor de vervanging van de kaart; f) vergoeding voor de wijziging van de pincode; g) vergoeding voor geldopname aan automaten of aan een loket (van de eigen bank of van andere banken in Roemenië of het buitenland); h) vergoeding voor de betaling van door handelaren geleverde goederen en/of verleende diensten in Roemenië of in het buitenland; i) vergoeding voor het afdrukken en verzenden van rekeningafschriften; j) vergoeding voor de raadpleging van het saldo via geldautomaten; k) vergoeding voor betalingsachterstand; l) vergoeding voor de overschrijding van de kredietlimiet; m) vergoeding voor onterechte weigering van betaling”.
- 3 Artikel 3.14 van de overeenkomst luidt als volgt: „De rente over het krediet wordt berekend op grond van het dagsaldo, verdeeld naar posten (betalingen, kasopname, kosten en vergoedingen), en de hoogte van de dagrente die gedurende de berekeningsperiode van toepassing is. De rente wordt dagelijks berekend volgens de volgende formule: de som van de producten van het bedrag van alle dagsaldoposten en de op de betrokken dag geldende dagrente; de dagrente wordt berekend als de jaarrente gedeeld door 360 dagen.”
- 4 Volgens artikel 3.16 van de overeenkomst wordt „de rente [...] op de rekening van de kredietkaart geboekt op de datum van uitgifte van het rekeningafschrift wat geldopname betreft, en die van het daaropvolgende rekeningafschrift wat de andere posten betreft, indien de kredietnemer op de vervaldatum niet het volledige debetsaldo heeft betaald.”
- 5 Artikel 4.11 van de overeenkomst bepaalt: „De kredietnemer dient maandelijks, uiterlijk op de vervaldatum, ten minste het minimumbedrag te betalen dat de Bank door middel van het rekeningafschrift heeft meegedeeld. Indien dit bedrag niet volledig wordt afgelost, boekt de Bank het niet betaalde verschil als resterend krediet, brengt zij de verzuimboete in rekening en start zij de schuldvorderingsprocedure. De boeking van de achterstallige betaling geeft de Bank het recht het gebruik van het krediet te blokkeren en de overeenkomst op te zeggen.”
- 6 Op 30 juni 2010 stuurde de met de tenuitvoerlegging belaste bankmedewerker een laatste aanmaning aan Ciobanu met het verzoek het resterende bedrag van 37 004,40 RON betreffende de in deze zaak aan de orde zijnde kredietkaart uiterlijk 48 [uur] na ontvangst van de aanmaning te betalen. Daarbij wees hij uitdrukkelijk op de mogelijkheid dat indien het resterende bedrag niet werd betaald, het volledige krediet als achterstallige betaling zou worden geboekt en tot tenuitvoerlegging zou worden overgegaan.

- 7 Op 16 juni 2011 stuurde de bankmedewerker Ciobanu een aanmaning tot betaling, waarbij hem werd meegedeeld dat hij de uit de kredietkaart voortvloeiende verplichtingen niet was nagekomen en dat daarom de tenuitvoerleggingsprocedure werd ingeleid. De schuldenaar werd erop gewezen dat hij deze gevolgen kon vermijden door het resterende bedrag van 54 224,18 RON met betrekking tot de kredietkaart te betalen.
- 8 Bij kennisgeving van 22 augustus 2011 deelde de bankmedewerker Ciobanu mee dat de schuld met betrekking tot de kredietkaart wegens een betalingsachterstand van meer dan 550 dagen op 16 juli 2011 volledig als achterstallige betaling was geboekt en dat de resterende schuld met ingang van deze datum 59 948 RON bedroeg. Aan de schuldenaar werd eveneens meegedeeld dat het dossier inzake de tenuitvoerlegging, waarvoor de bevoegde rechter op 1 augustus 2011 in een niet-contentieuze procedure toestemming had gegeven, naar de Judecătoria Câmpulung (rechtbank van eerste aanleg van Câmpulung) was gestuurd voor de invordering van de schulden overeenkomstig de wet.
- 9 Volgens de hoofdschuldenaar, Ciobanu, is de voornoemde documentatie bij normale brief verstuurd, zonder ontvangstbewijs. Volgens de verwijzende rechter heeft Bancpost SA niet aangetoond dat een vergelijkbare aanmaning tevens naar de medeschuldenaar, Bucura, is gestuurd.
- 10 Na toestemming tot tenuitvoerlegging te hebben verkregen liet de bank beslag leggen op 1/3 van de inkomsten van de medeschuldenaar, Bucura (1 000 RON per maand, ongeveer 235 EUR), teneinde een deel van de in de executoriale titel vermelde bedragen in te vorderen.
- 11 Bucura heeft verzet gedaan tegen de tenuitvoerlegging en verzocht de executiemaatregelen en de beslissing tot beslaglegging op haar inkomsten nietig te verklaren. Zij betoogt dat hoewel met ingang van 2011 maandelijks een bedrag van 1 000 RON van haar inkomsten werd ingehouden, het in de daarna ontvangen aanmaningen vermelde bedrag van de vordering aanzienlijk bleef toenemen. Zij verzoekt tevens om opheldering over de omvang van de executoriale titel, aangezien in de beslissing waarbij toestemming tot de tenuitvoerlegging is verleend, niet de hoogte van de resterende schuld is vastgesteld, zodat er vraagtekens kunnen worden geplaatst bij de voldoende bepaaldheid van de schuldvordering.
- 12 Als verweer voert Bancpost SA aan dat zowel de kredietnemer als de medeschuldenaar door ondertekening van de kredietovereenkomst voor de uitgifte van de kredietkaart heeft verklaard volledig in kennis te zijn gesteld van de hoogte van de kosten, vergoedingen en rente, en van de wijze waarop eventuele wijzigingen van deze gegevens worden meegedeeld – door affichage in het hoofdkantoor van de bank – en van het feit dat de huidige kredietlimiet voor opname van contanten 31 000 RON bedraagt, en dat de boete voor betalingsachterstanden ten bedrage van 35 RON in rekening wordt gebracht

wanneer de bedragen op de vervaldatum niet worden betaald, wanneer de betalingen niet ten minste de tegenwaarde van het minimaal verschuldigde bedrag dekken, en wanneer er gedurende de in het rekeningafschrift vermelde maandelijkse betalingsperiode geen geld wordt gestort. Voorts wijst Bancpost SA erop dat de vergoeding voor het overschrijden van de kredietlimiet 5 % van het overschrijdende bedrag bedraagt.

- 13 In februari 2014 heeft de verwijzende rechter een boekhoudkundig deskundigenonderzoek gelast. Uit dit onderzoek is gebleken dat het door de schuldenaars verschuldigde totaalbedrag tot 28 februari 2014 225 474,32 RON bedroeg, waarvan 31 140 RON voor de hoofdvordering, 118 527 RON voor vergoedingen en kosten (52,58 % van het totaalbedrag) en 75 807,32 RON voor rente (33,61 % van het totaalbedrag). Van het genoemde bedrag hadden de schuldenaars op dat moment reeds 35 862,73 RON betaald, zodat, overeenkomstig de vordering van de bank van 3 maart 2014, nog een bedrag van 189 611,59 RON moest worden betaald.
- 14 Bij beschikking van 27 juni 2014 heeft de rechter de tenuitvoerlegging opgeschort tot de einduitspraak op het verzet tegen de tenuitvoerlegging. Het verzet tegen de tenuitvoerlegging belet evenwel niet dat de door de bank berekende rente, boetes en vergoedingen blijven toenemen.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 15 De medeschuldenaar van de kredietovereenkomst, Bucura, betoogt dat in de betrokken kredietovereenkomst, die in het kader van de tenuitvoerleggingsprocedure een executoriale titel vormt, de hoogte van de jaarlijkse effectieve rente en het bedrag van de verschuldigde vergoedingen niet zijn vermeld. Zij voert aan dat ondanks dat met ingang van 2011 een maandelijks bedrag van 1 000 RON van haar rekening in beslag wordt genomen, de schuld niet is afgenomen maar juist is toegenomen, en wel van 56 213,73 RON op 18 juli 2011 naar 194 334,32 RON op de datum van het deskundigenonderzoek.
- 16 Bancpost SA wijst erop dat de schuldenaar, Ciobanu, na de ondertekening van de overeenkomst voor de uitgifte van de kredietkaart, conform de contractuele bepalingen voortdurend is geïnformeerd over de hoogte van de rente door middel van de rekeningafschriften die hem maandelijks werden toegestuurd, dan wel iedere keer dat hij een bankfiliaal binnenging de daar geafficheerde rentevoet kon controleren, ervan uitgaand dat de debiteur ten minste een maal per maand naar een bankfiliaal gaat om de betalingsverplichting te voldoen.
- 17 De kredietinstelling voert aan dat de vordering waarvan de voldoening wordt geëist in de tenuitvoerleggingsprocedure, zeker, vaststaand en invorderbaar is, ondanks dat het te betalen bedrag door een berekening moet worden vastgesteld, aangezien de executoriale titel de gegevens bevat op grond waarvan de schuld kan worden vastgesteld. Het betrokken bedrag is met behulp van een

computerprogramma berekend op grond van in de executoire titel vastgestelde parameters, zodat er nauwelijks mensen aan te pas komen en er vrijwel geen risico van menselijk falen is.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 18 De verwijzende rechter preciseert dat op 20 augustus 2008, toen de kredietovereenkomst werd gesloten, wet nr. 289/2004 houdende regeling van kredietovereenkomsten voor consumenten, natuurlijke personen, toepassing was. Bij deze wet is richtlijn 87/102/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake het consumentenkrediet, zoals gewijzigd en aangevuld bij richtlijn 90/88/EEG van 22 februari 1990 en richtlijn 98/7/EG van 16 februari 1998 in nationaal recht omgezet.
- 19 Destijds was tevens wet nr. 193 van 6 november 2000 betreffende oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen handelaren en consumenten van toepassing, waarbij de in het Publicatieblad van de Europese Unie bekendgemaakte richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten is omgezet. Wet nr. 193/2000 is vervolgens ingetrokken bij Ordonanța nr. 50 din 9 iunie 2010 privind contractele de credit pentru consumatori (besluit nr. 50 van 9 juni 2010 betreffende consumentenkredietovereenkomsten) tot omzetting van richtlijn 2011/90/EU van de Commissie van 14 november 2011, waarbij bijlage I, deel II, van richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad is gewijzigd en aanvullende berekeningmethoden voor het jaarlijks kostenpercentage zijn ingevoegd.
- 20 In deze context is het voor de nationale rechter van belang vast te stellen of de betrokken kredietovereenkomst onder de beschermingssfeer van de genoemde richtlijnen valt en of de medeschuldenaar moet worden aangemerkt als consument en derhalve de door de richtlijnen gegarandeerde bescherming geniet.
- 21 Omdat er een betalingsachterstand is ontstaan, is de tenuitvoerlegging ingeleid op grond van de bancaire kredietovereenkomst, die volgens het nationale recht een executoriale titel oplevert.
- 22 De schuldenaar, Bucura, heeft om opschorting van de tenuitvoerlegging verzocht en daarbij een borgsom van 1 000 RON betaald; de rechter heeft blijkens het proces-verbaal van de terechtzitting van 27 juni 2014 besloten de tenuitvoerlegging op te schorten tot de einduitspraak op het verzet tegen de tenuitvoerlegging.
- 23 De voornaamste reden voor het verzet tegen de tenuitvoerlegging is dat het te executeren bedrag aanzienlijk is gestegen, ondanks dat met ingang van 2011 van de rekening van de medeschuldenaar, Bucura, maandelijks een bedrag van 1 000 RON wordt afgehouden.

- 24 Volgens de verwijzende rechter hangt deze stijging samen met de rente, vergoedingen en kosten, waarvan de hoogte niet in de overeenkomst is vastgelegd, en die volgens verweerster, Bancpost SA, zijn geafficheerd in het hoofdkantoor van de bank en aan hoofdschuldenaar Ciobanu zijn meegedeeld door middel van het maandelijks rekeningafschrift, zonder daarvan bewijs te leveren. Er zij tevens op gewezen dat de waarde van de TAEG evenmin in de overeenkomst is vermeld.
- 25 De rechter preciseert dat verweerster geen bewijs heeft geleverd dat deze informatie eveneens aan medeschuldenaar Bucura is verstrekt, zodat het volgens de nationale rechter in dit kader essentieel is vast te stellen of de medeschuldenaar eveneens onder het begrip „consument” zoals gedefinieerd in artikel 2, sub a, van richtlijn 87/102/EEG en artikel 2 van richtlijn 93/13 valt. De hier besproken gegevens moeten volgens het doeltreffendheidsbeginsel ook aan de medeschuldenaar van de overeenkomst worden verstrekt, en indien de richtlijnen aldus moeten worden uitgelegd dat louter de vermelding van de rentevoet in het maandelijks aan de schuldenaar gestuurde rekeningafschrift volstaat, rijst de vraag of de aan de medeschuldenaar geboden bescherming doeltreffend is. In de onderhavige zaak zijn de eerste gegevens over de door de hoofdschuldenaar verschuldigde bedragen pas in de fase van de tenuitvoerlegging aan de medeschuldenaar verstrekt, en zelfs op dat moment is zij niet in kennis gesteld van de hoogte van de rente, de kosten en de vergoedingen die op grond van de overeenkomst verschuldigd zijn.
- 26 De te onderzoeken bedingen betreffen de vergoedingen, de kosten en de rente van de overeenkomst, waarvan de hoogte uitsluitend door de bank wordt berekend, en die op de datum van het boekhoudkundig deskundigenonderzoek 52,58 % (vergoedingen en kosten) en de 33,61 % (rente) van de totale kosten van de overeenkomst uitmaakten.
- 27 Om precies te zijn bedroeg het geleende bedrag, de hoofdsom, 31 140 RON, ongeveer 7 093 EUR. Voor deze som vraagt de bank op grond van de gesloten overeenkomst de volgende bedragen, zoals berekend tot de datum van het deskundigenonderzoek: 118 527 RON, ongeveer 26 937 EUR, voor vergoedingen en kosten; 75 807,32 RON, ongeveer 17 268 EUR, voor rente, berekend volgens de officiële wisselkoers van 27 juni 2014, en dus een totaalbedrag van 44 205 EUR, dat evenredig zal blijven toenemen tot de schuld volledig is voldaan.
- 28 De nationale rechter wenst te vernemen in hoeverre de bedingen in de overeenkomst inzake de vergoedingen en kosten, die algemeen zijn gesteld en geen informatie over de hoogte daarvan bevatten, duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd in de zin van de artikelen 3 en 4 van richtlijn 93/13, en voldoen aan de vereisten van voorspelbaarheid en zekerheid die gelden voor een overeenkomst waarover de consument niet kan onderhandelen en die onredelijk hoge kosten meebrengt.

- 29 Gezien het feit dat de bedingen van de kredietovereenkomst momenteel ten uitvoer worden gelegd, is het voor de nationale rechter relevant om te bepalen of het volgens richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten tevens mogelijk is om ambtshalve te onderzoeken of deze bedingen een oneerlijk karakter hebben indien verzet tegen de tenuitvoerlegging is gedaan.
- 30 De bedingen van de bancaire kredietovereenkomst die worden onderzocht, hebben invloed op de ontwikkeling van de contractuele betrekkingen tussen de partijen, aangezien naar externe factoren wordt verwezen die de kredietnemer of de medeschuldenaar tevoren niet kennen, met als gevolg dat de kosten van het krediet stijgen met bedragen die vóór de sluiting van de overeenkomst niet konden worden voorzien.
- 31 Volgens de nationale rechter verplichten de bepalingen van richtlijn 93/13 hem ertoe, zich ook ambtshalve uit te spreken over het oneerlijke karakter van bepaalde bedingen in de overeenkomst die het voorwerp van de tenuitvoerlegging is, aangezien deze overeenkomst de mogelijkheid biedt vergoedingen en rente in rekening te brengen waarvan de hoogte niet in deze overeenkomst is vastgelegd.
- 32 De nationale rechter overweegt eveneens dat de artikelen 3.12 en 3.14 van de overeenkomst als oneerlijk in de zin van artikel 3 van richtlijn 93/13 kunnen worden aangemerkt, aangezien de bank niet aantoont dat zij voorwerp van afzonderlijke onderhandeling zijn geweest. De overeenkomst die ten uitvoer wordt gelegd, is vooraf opgesteld, en tot nu toe heeft verweerster, Bancpost SA, geen bewijs als bedoeld in artikel 3, lid 4, van de richtlijn aan het procesdossier toegevoegd waaruit blijkt dat over enig beding van de met de hoofd- en medeschuldenaar gesloten overeenkomst is onderhandeld.
- 33 Bedingen die zodanig zijn opgesteld dat de hoogte van de vergoedingen, kosten en rente niet kan worden bepaald, kunnen worden geacht in strijd te zijn met de goede trouw en de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen aanzienlijk te verstoren ten nadele van de consument, die, om tegen oneerlijke kredietvoorwaarden te worden beschermd, de mogelijkheid moet hebben volledig kennis te nemen van de voorwaarden van de verdere uitvoering van de overeenkomst.
- 34 Volgens de nationale rechter moeten zowel de hoofdschuldenaar als de medeschuldenaar beschikken over alle gegevens die van invloed kunnen zijn op de omvang van hun verplichtingen, en is derhalve de vermelding van zowel de hoogte van de rentevoet, en niet louter een – ingewikkelde en niet voor een consument toegankelijke – berekeningsformule, als de hoogte van de vergoedingen en kosten essentieel.